కథానిక

అడ్డం తిరిగిన నీతిచక్రం

ఇచ్ఛాపురపు జగన్నాథరావు

సాయంత్రం అయిదుగంటలు కొట్టేసరికి అప్పారావు కాళ్లూ చేతులూ ముఖమూ కడుక్కుని లోపలికి వెళ్తాడు. అప్పటికి అమ్మగారు చిట్టిబాబుకి నీళ్లుపోసి, తలదువ్వి, పౌడరుఅద్ది, చక్కటి లాల్చీ, చిన్ననిక్కరూకట్టి, దిష్టితగులకుండా ముఖాన నల్లటి బొట్టుపెట్టి సిద్ధంచేస్తూంటారు.

అప్పారావుకి ఇంక చాలా తక్కువపనిమిగులుతుంది. చిట్టిబాబుగారి చిన్నబూట్లు మూలనించితీసి, శుభ్రంచేసితొడిగి, "రండిబాబూ" అని పిలుస్తాడు. చిట్టిబాబు చేతులందిస్తాడు. అప్పారావు చిట్టిబాబుని ఎత్తుకుని నడుస్తాడు. వీధిగుమ్మందాకా వాళ్లిద్దరినీ సాగనంపి అమ్మగారు "కాస్తపెందరాళే ఆయనావస్తే, నేనూ వద్దును" అని నెమ్మదిగా అంటారు; అలా అనుకోవడమేకాని బాబుగారు అయిదు గంటలు దాటాకగాని ఎప్పుడూరారు.

"జాగ్రత్త అప్పారావ్"

చివరగా ఈ జాగ్రత్తచెప్పడం ఆమెకు పరిపాటి. "ఫరవాలేదమ్మా" అంటూ ధైర్యంచెప్పే చిరునవ్వునవ్వి ఇద్దరూ-అప్పారావూ, చిట్టిబాబూ బయలుదేరుతారు. ఇంక చిట్టిబాబు వెనక్కి చూడడు.

ఆ వీధిమలుపు పది అడుగుల్లో వచ్చేస్తుంది. మలుపు దాటగానే ఆడపిల్లల హాస్టలు. ఆ టైముకందరూవచ్చి పైని బంతాటలూ అవీ ఆడుకుంటూంటారు.

వారిలో ఎర్రటిఅమ్మాయ్- బుగ్గమీద పెద్ద పుట్టుమచ్చ ఆమెగుర్తు- ఎప్పుడూ రోడ్డువైపు చూస్తూ కుర్చీలో కూర్చుంటుంది. అప్పారావు కంటబడగానే గబగబ దగ్గరకి వస్తుంది. అతని చేతుల్లోంచి పిల్లాణ్ని తనచేతుల్లోకి తీసుకుని... "రా, పాపాయ్!" అంటుంది.

వాణ్ణామె తన ప్రాణమల్లే చూసుకుంటుంది. హృదయానికి హత్తుకుంటుంది. బుగ్గలకి బుగ్గలు తాకిస్తుంది. చేతితో సున్నితంగా వాడిబుగ్గలు సాగదీస్తుంది. ఒళ్లోకూర్చోబెట్టుకుని చాక్‌లెట్లు ఇస్తుంది.

చిట్టిబాబు ఏమీ మాట్లాడడు. ఆమెవైపు తెల్లబోయి చూస్తాడు; తిరిగి అప్పారావువైపు చూస్తాడు. అప్పారావుఅనుకుంటాడు... "పాపం అలా నలిపేస్తే పసిగందు ఎలాగుంటాడు!" అని.

ఇంతట్లో టెనీకాయిట్ ఆడుతూన్న అమ్మాయిల్లో ఒకరు రింగ్‌విసిరేసి పరుగున చిట్టిబాబు దగ్గరకువస్తూ, ఎర్రటి అమ్మాయిదగ్గరనించి వాడిని తీసుకుంటుంది. ఆమె మరీ బలవంతంగా వాడిని ముద్దు పెట్టుకుంటుంది. వాడు ఏడుపుముఖం వేస్తాడు.

"ఛీ!—నువ్వింతేనే. వాడినేడిపించావ్ చూడు" ఎర్రటి అమ్మాయి కోపంగా అని మళ్ళీవాడిని తీసుకుంటుంది. "ఏంజాగ్రతే!...నీకొడుకైతే అసలు..."

ఈసరికందరూ చుట్టూచేరతారు. అందరూ కలిసి నవ్వుతారు. ఎర్రటిఅమ్మాయిముఖం ఇంకా కంది మరీ ఎర్రగా అవుతుంది. "ఏడిశావ్‌లే... నువ్వు—" కాని ఆ మాటలు వాళ్ళనవ్వుల్లో కలిసిపోతై.

అప్పారావిదంతాచూసి నవ్వుదామనుకుంటూ "పాపం! ఎంతమనసో!...ఆవిణ్ణంటారు కాని అందరుపిల్లలూ అంతే" ననుకుంటాడు.

చిట్టిబాబు వాళ్ళని నెమ్మదిగా తప్పించుకుని అప్పారావుదగ్గరకివచ్చి చేతులు జాపుతాడు. తిరిగి ఇద్దరూ బయలుదేరుతారు.

కొద్దిదూరం వెళ్ళేసరికి క్లబ్బు. ఆదివారం అయితే అక్కడ బంతిఆట ఆడతారు. చిట్టిబాబు అదిమాసి ఆడుకుంటాడు...అసలు అప్పారావుకీ అది సరదాయే...కాని రోజూ ఉండదుగా...

సముద్రపు వడ్డుకి బయలుదేరుతాడు. చిట్టిబాబు చాక్‌లెట్ తింటూ ఆడుకుంటూంటాడు.

అప్పారావు మనస్సులో అనేక ఆలోచనలు వస్తాయి. ముందర తనబ్రతుకుకి చిట్టిబాబు బ్రతు

కుకీగల వ్యత్యాసం చూసుకుంటాడు. తాను ఆ పసి వాడికికూడా సేవ చెయ్యాలి. ఆ ఎంగిలి తనకి రాస్తోంటే మాట్లాడడానికి వీల్లేదు. ఎలా చెప్తే అలా నడవాలి. ఆయనకాలు క్రింద పెట్టి నివ్వ కూడదు. తరువాత తన ఇంటిదగ్గరి తన కొడుకు జ్ఞాపకం వస్తాడు. ఆరేళ్ళవాడికి పలకా పుస్త కాలూకొని ఇయ్యడానికికూడా తనకి కుదరలేదు! వాడు రోడ్లమ్మట తిరిగి ఏడుస్తోంటే, తాను పిల్లడికి సేవ చెయ్యాలి. నలభై ఏళ్ళ తాను నలభై నెలల పిల్లాడికి...

అప్పారావుకి కళ్ళు ఎర్రనౌతై. క్రిందని కంకర కాళ్ళకి గుచ్చుకుంటుంది క్లబ్బునించి సముద్రం దాకా రోడ్డంతా అంతే. అప్పుడు అతనికళ్ళు చిట్టిబాబు జోళ్లమీద పడతై-తన నడకకి కలిగే కదలికకి వాడికాళ్ళు ముందుకీ వెనక్కీ ఊగు తూంటే, ఆ జోళ్లు అప్పారావు కడుపుకి తగులు తూంటాయ్. చిట్టిబాబు చాక్లెట్ తింటూం టాడు.

ఇంక అప్పారావు భరించలేడు. కోపం, ఏడుపూ వచ్చినట్లవుతై ఒక్కసారి. ఆ సమ యంలో అతనికి అమ్మగారికి ఆత్రుతతోకూడిన కళ్ళూ, ఎర్రటి అమ్మాయ్ ఆప్యాయంతోకూడిన కౌగిలింతా, అమాయకత్వం తొణికిసలాడే చిట్టి బాబు కళ్ళూ ఇలాంటివేవీ జ్ఞప్తికిరావు. తన దారి ద్ర్యం, దాన్ని వెక్కిరిస్తూ ఆ చిన్నవాడి ధని కత్వం, తన కొడుకుగతీ, చిట్టిబాబు దర్జా... ఇలాంటివి అతనికి జ్ఞప్తికి వస్తాయి.

ఒక్కసారి చిట్టి వాణ్ణి ఆ కంకరలోకి దింపు తాడు. "ఆ కాఠిన్యం నీ జోడుక్రిందకూడా ఎలాగఉందో చూడు; నడూ" అందామనుకుం టాడు. చిట్టి వాడు ఒకసారి తెల్లబోయి చూసి నెమ్మదిగా నడక సాగిస్తాడు. అప్పారావు వెన కాల వస్తూంటాడు.

కంకరమీద వాడికాళ్లు జారుతూంటాయ్. కాని, వాడిని పడనీకుండా అప్పారావు పట్టు కుంటూంటాడు. జాలితో కాదు. పడి బట్టలు దుమ్మయితే అమ్మగారికి తెలుస్తుందని.

చిట్టిబాబు నెమ్మదిగా కష్టంగా నడుస్తాడు. కొద్ది అడుగులు వేసేక అప్పారావు వాడు పట్టు కోడానికి తనవేలు ఇస్తాడు- "ఇదే పోయింది లే" అనుకుంటాడు. వాడి వచ్చీరాని మాట లతో ఏదిచెప్తోంటే అవేవీ అతనికి వినిపడవు. ఒక సంతృప్తి అత ననుభవిస్తాడు.

సముద్రపుఒడ్డుకి వస్తారిద్దరూ. చిట్టిబాబు ఇస కలో కూర్చుంటాడు. వాడి బట్టలు మాయడానికి వీలులేదుగా! అప్పారావు కోపంగా వాణ్ని నిల బెట్టి తనపైమీద తువాలు క్రిందపరిచి దానిమీద వాడిని కూలవేస్తాడు. తరువాత తన ఆలోచనల్లో పడతాడు.

కెరటాలనిచూస్తుంటే అప్పారావుకి తనగడి చిన జీవితంఅంతా జ్ఞప్తికి వస్తుంది. తండ్రి చని పోయేనాటికి తనకొచ్చిన రెండెకరాల ముక్కా దావాలో పోవడం, తరువాత తాలూకా ఆఫీ సులో బంట్రోతు గిరీ, తరవాత పదేళ్ళతరవా ఆ ఉద్యోగంనించి డిస్మిస్ కావడం తరువాత ఉద్యోగంకోసం తిరిగి తిరిగి చివరికి ఈ ఉద్యో గంలో చేరడం అన్నీ అతనికి జ్ఞప్తికివస్తాయి.

ఒక్కరోజు అతనికళ్ళ చెమరుస్తయి ఈ తల పుకి మరోరోజు "ఇప్పటికి బాగానే ఉందిలే!" అనుకుంటాడు. దుఃఖంగా ఉన్నరోజుని చిట్టి బాబు ప్రశాంతంగా ఆడుకుంటూండడం చూస్తే అతనికి గాయంమీద కారం జల్లినట్లుంటుంది. కొసెతితినేట్టు వాడివేపు చూస్తాడు.

సూర్యుడు అస్తమిస్తాడు. అప్పారావులేస్తాడు. 'లే' అంటూ చిట్టిబాబుని చెయ్యిపట్టుకుని లేవ దీస్తాడు. తువ్వాలుకి అంటుకున్న ఇసుక దులిపి దానిపై పొకసారి కోపంగాచూసి భుజంమీదవేసు కుంటాడు. "నడవగలవు...నడూ" మోటుగా అని, ఏదో సంతృప్తితో వాడిని ఆ కంకర రోడ్డమ్మటే నడిపిస్తాడు.

క్లబ్బుదగ్గరికొచ్చేక తిరిగి వాణ్ణి ఎత్తుకుంటాడు. అమ్మగారు ఎప్పుడన్నా అమ్మాయిల హాస్టలుకి వస్తుంటారు. వాళ్లకి తను చిట్టిబాబుని నడిపిస్తు న్నాననే సంగతి తెలియడం మంచిదికాదు. ఈ సారి వాడిజోళ్ళు తన బట్టలకి తగలకుండా జాగ్రత్తపడడం మంచిది.

అయినా అమ్మాయిల హాస్టలు దగ్గరకి వచ్చే సరికి అందరూ లోపటికి వెళ్ళిపోతారు. మేడ అంతా దీపాలతో వెలుగుతూంటుంది. సాయం త్రము దృశ్యం అంతా అప్పారావు మనస్సులో మెదులుతుంది. ఆ ఎర్రటిపిల్ల జ్ఞప్తికివచ్చి నవ్వు కుంటాడు...

ఇంతట్లో ఇల్లేవస్తుంది. గుమ్మంలో టామీ చిట్టిబాబుకోసం వస్తుంది. వెనకాలే అమ్మగారూ వస్తారు. జోళ్లువిప్పి చిట్టిబాబుని అమ్మగారికి వొప్పజెప్తాడు అప్పారావు. "ఆడుకున్నాడా?" అని ఆవిడ అడుగుతుంది.

"ఆడుకున్నారమ్మా."

అప్పారావు సమాధానం చెప్పేలోపున అమ్మగారు వాడికి దిగదుడిచి ఏత్తుకుంటారు. "నీకొడుకైతే..." రింగ్ అమ్మాయి మాటలు జ్ఞాపకం వస్తాయ్ అప్పారావుకి. ఇంతలో ఇల్లు జ్ఞాపకం వస్తుంది.

"నే వెళతానమ్మా..."

అప్పారావు ఇంటికి బయలుదేరుతాడు. ఆ తాటాకుల ఇంటిలోకి అడుగుపెట్టేసరికి ఆడది గంజి ఉడకేస్తూ ఉంటుంది. కొడుకు ఒకమూల కూర్చుని తరుచుగా ఆకలి అని ఏడుస్తూంటాడు. అప్పారావు ఆ వాకిట్లోఉన్న నులకమంచంమీద కూలబడి గంజి సిద్ధం అయేదాకా యెదురు చూస్తాడు. ఉదయంలేచి చల్దివేళ దాకా యింటి దగ్గర ఉంటాడు. అప్పుడు వెళ్ళి ఒంటిగంటకివచ్చి కూడుతిని వెళ్తాడు.

మళ్ళా సాయంత్రం ఐదు గంటలు. మళ్ళా. మళ్ళా...

* * *

అలాంటి ఓ రోజుకి అప్పారావు అక్కడచేరి నెలపూర్తి అయింది. మధ్యాహ్నం ఒంటిగంటకి అప్పారావు యింటికి వెళ్తూంటే అమ్మగారు అప్పారావుని పిలిచి నలభైరూపాయిలూ చేతిలో పెట్టారు.

అప్పారావలా నలభై రూపాయిలు పుచ్చుకుని చాలా కాలమైంది. ఉద్యోగంనించి డిస్మిస్ అయాక వారంరోజులు ఒక్కసారి పని దొరికితేగా!

ముందరబజారుకి వెళ్ళి అప్పారావు ఒక పలకా పుస్తకమూ కొన్నాడు; తనకి ఒక తువ్వాలు కొనుక్కున్నాడు. కొత్తపలకా, పుస్తకమూ చూసిన కుర్రాడు సంతోషంగా గెంతసాగాడు. ఆ ఆనందం చూసేసరికి తనజన్మ తరించిందనుకుంటాడు.

మామూలుగా సాయంత్రం ఐదుగంటలయేసరికి చిట్టిబాబుని తీసుకుని బయదేరాడు అప్పారావు. వీధిమళ్ళేసరికి అమ్మాయిల హాస్టలు, ఎర్రటి అమ్మాయి సిద్ధంగా ఉంది.

కాని ఈరోజు పెనీకాయిట్ పిల్ల ముందైపోయింది. ఎర్రపిల్ల బుంగమూతిపేసింది.

ఒకామె "అలా పరాయిపిల్లలకోసం కొట్లాడుకోబోతే..."అని ఆపింది. అందరూ విరగబడి నవ్వారు.

అప్పారావు ఈరోజు నవ్వాపులేకపోయాడు. సంతృప్తిగానవ్వి,"ఏంపిల్లలు! అన్నిటికీ తొందరే" ననుకున్నాడు.

ఇవాళ చిట్టిబాబుకి టాఫీ ఇచ్చిపంపారు వాళ్లు. క్లబ్బుదగ్గరనించి కంకరరోడ్డుదాకా వచ్చారు. అప్పారావు ఆలోచనల్లో రోడ్డుమీద అడుగువేసేసరికి గుచ్చుకుని తెలివితెచ్చుకున్నాడు.

అలవాటుగా చిట్టిబాబు అతనిచంకనించి దిగజారాడు. మండుతోన్న కాళ్లుచూసుకుని అప్పారావు మామూలుగా వాడిని దిగనిచ్చాడు.

ఒక్కసారి అప్పారావుకి నాలుగు పదిరూపాయల నోట్లూ క్రొత్త పలకా పుస్తకమూ చూసిన కొడుకు ఆనందమూ, భార్య సంతోషమూ జ్ఞప్తికివచ్చాయ్. చిట్టిబాబు నడుస్తూనేఉన్నాడు.

"ఎవరిమూలంగా వచ్చిందీ డబ్బు?"

ఎవరో అతన్ని ఆడిగినట్లనిపించింది అప్పారావుకి. ఎవరిమూలంగా? తొందరగా తనకితాను జవాబిచ్చుకున్నాడు. "నామూలంగానే - శ్రమపడ్డాను; ఆర్జించాను"అని.

కాదు... కాదన్నది మనస్సు. చిట్టిబాబు మూలంగా తనకీ వృత్తిదొరికింది. ఆయనఉండకపోతే తనకీవృత్తేలేదు. ఈ సుఖమైన వృత్తి.

రాళ్ళమీద చిట్టిబాబు అలవాటుగా అడుగులు వేస్తూ నెమ్మదిగా నడుస్తూనే ఉన్నాడు. వాణ్ణి చూడగానే తాను కృతఘ్నుడనే బాధ ఒక్కసారిగా వచ్చింది అప్పారావుకి. అమ్మగారు తనని నమ్ముకుని ఉంటే చిట్టిబాబుని తాను...

అప్పారావుని సామ్యవాదంకన్నా, ధనవంతుల మీది కోపంకన్నా, చిట్టిబాబు పడుతున్న శ్రమా, తాను చేస్తున్న మోసమూ యెక్కువ బాధ పెట్టసాగాయ్. పసివాడిని తాను మోసగిస్తున్నాడు!

హటాత్తుగా చిట్టిబాబుని చేతుల్లోకి తీసుకుని గుండెలకి హత్తుకున్నాడు—తనకి ఉపాధి కల్పించిన పసివాడిని ఆ క్షణంలో ఆ బూట్లమన్నా, తనకి తగుల్తోన్న కాళ్ళూ అప్పారావుని ఏమీ

బాధించలేదు-హృదయంలో ఒక గొప్ప సంతృప్తి అతనికి కలిగింది. "నా విధి నేను సవ్యంగా నిర్వర్తిస్తున్నాను" అనుకున్నాడు పదేపదే.

సాయంత్రం అయి చీకటి పడుతోంటే ఆ సంతృప్తితోనే మెట్లు ఎక్కాడు అప్పారావు. అమ్మగారూ, టామీ గుమ్మంలోనే ఉన్నారు. ఆమె కొంచెం కోపంగా ఉందా అనుకున్నాడు అప్పారావు.

నిశ్శబ్దంగా చిట్టిబాబు అప్పారావు దగ్గరనించి తల్లి దగ్గరికి వెళ్ళాడు.

"ఇదిగో ఈ రోజుకి రావాల్సిన జీతం... అబ్బాయిని నడిపించి తీసుకెళ్ళడానికి నిన్ను పెట్టుకోలేదు...సాయంత్రం బాబుగారు చూసేదాకా తెలీనేలేదు." అంటూ ఆమె ఒకరూపాయి కొంత చిల్లరా అతనికిచ్చింది.

అప్పారావు తెల్లబోయాడు. ఏదో చెప్పబోయాడు.

కాని ఆమె ఆసరికే లోనికి వెళ్ళిపోయింది. అతను బరువుగా మెట్లు దిగి నాలుగడుగులేశాడు. తిరిగి గుమ్మం దగ్గరికి వచ్చాడు. చేతిలో డబ్బుని గుమ్మంమీద ఉంచేసి, తొందరగా బయటికి నడిచాడు.

నవసమాజ నిర్మాత

అమెరికను ఉపాధ్యాయుడు

అమెరికాలోని ప్రభుత్వపాఠశాలల్లోనూ, ప్రయివేటు పాఠశాలల్లోనూ, తదితర ఉన్నతవిద్యా సంస్థలలోను పదిలక్షలమందికిపైగా ఉపాధ్యాయులుగా పనిచేస్తున్నారు. ఇలా ఉపాధ్యాయవృత్తి నవలంబించినంతమంది ఈ దేశంలో మరే వృత్తినీ అవలంబించడంలేదు.

సుశిక్షితులైన ఈ ఉపాధ్యాయవర్గంవారు అమెరికాప్రజల ఆదరాన్ని చూరగొన్నారు. పట్టణాలలోను, కళాశాలలలోను, విశ్వకళాపరిషత్తులలోను పనిచేస్తున్న ప్రొఫెసర్లు, గ్రామీణ పాఠశాలల్లో పనిచేస్తున్న ఉపాధ్యాయులు దేశంలోని యువతీ యువకులకు విద్యాబోధచేసి భవిష్యత్ జీవితానికి తగ్గవిధంగా వారికి శిక్షణనిస్తున్నారు. ఇది అత్యంత ప్రధానమైన మానవసేవ.

అమెరికాలోని ఉచితప్రభుత్వ విద్యా విధానానికి మూల పురుషుడైన హొరేస్ మేన్ "విద్యాబోధ అత్యంత క్లిష్టమైనకళ, అత్యంత గంభీరమైన శాస్త్రవిజ్ఞానం" అన్నారు. ఈ అభిప్రాయం వాస్తవమైనదేనని ఈ నాడు మరింతగా రుజువవుతున్నది. కాల పరిణామంతోబాటు బోధనా క్రమంలోను, ఆదర్శాలలోను కూడా మార్పులు రావలసి వున్నాయి. ఉత్తమతరగతి విద్యాసంస్థలలో పనిచేయడానికి ఉత్తమ తరగతి ఉపాధ్యాయులు కావాలి. ఇటువంటి ఉత్తమ తరగతి ఉపాధ్యాయుల కొరతను తీర్చడానికి ఈ ఉపాధ్యాయవర్గంవారు కృషిచేస్తున్నారు.

అమెరికాకు ప్రజలు వలస వస్తున్న కాలంలో అక్కడక్కడ స్థిరనివాసాలేర్పరచుకొన్నవారు తమ పిల్లలకు రవ్వంత రాతకోతలు, లెక్కాడొక్కా నేర్పడం కోసమై తమలో ఒకరిని "బడిపంతులు"గా నియమించేవారు. జీవించడానికి "ముఖ్యంగా అవసరమైన" కొద్ది చదువును చదువుకొనడానికి విద్యార్థులంతా ఒక చోట చేరేవారు. ఇలా సమావేశమయే విద్యార్థుల వయసులో చాలా వ్యత్యాసముండేది. ఆనాటి ఉపాధ్యాయులకు సాధారణంగా ద్రవ్యరూపంలో జీవితం అంటూ ఏమీ వుండేదికాదు. ఉండడానికి ఉచితంగా యిల్లు, తినడానికి భోజనం వసతి కల్పించేవారు. ఇంకా తదితర విధాలుగా కూడా అతడికి అవసరాలను ప్రజలు తీర్చేవారు. ఇటువంటి ఉపాధ్యాయులు ఆనాడు కొద్దిమందే వుండేవారు. ఈ ఉపాధ్యాయవృత్తికై వారు పొందిన శిక్షణకూడా చాలాస్వల్పం.

ఆ రోజుల్లో పుస్తకాలు కూడా విరివిగా ప్రచారంలో వుండేవికావు. పత్రికలనేవి చాలామంది యిళ్ళలో మచ్చుకైనా కనిపించేవి కావు. తపాలా సౌకర్యాలుకూడా చాలా తక్కువ. ఆనాటి పాఠశాలల్లో బోధించే విషయాలు చాలా తక్కువే అయినప్పటికీ వాటినిబాగా బోధించడం